

Universitätsbibliothek Paderborn

Cvrsvs Theologici ...

Ea Brevitate Conscriptus, Qvam Tot Tantarvmqve Rervm Amplitudo Et
Varietas Patitvr ...

Quas Secunda Secundæ Et Tertia Pars Divi Thomæ Complectitvr -
Qvæstiones Insvper Ad Mores, & praxim spectantes, maximè circa
Sacramenta, accuratè declarantur

Carleton, Thomas Compton

Leodii, 1664

Sect. III. Quid divinitus fieri poßit circa connexionem motivorum cum re cui
attestari videntur.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13826

Tom. II.

sunt nimis. Christus etiam Joan. 10. v. 25. sic loquitur: Opera que ego facio, hac testimonium perhibent de me: & vers. 38. Si mihi non vultis credere, operibus credite. Et hoc saltem innuit, quod libro primo de Trin. cap. 2. ait Richardus de S. Victore: Si, inquit, error est quod credimus, à te decepti sumus: iis enim signis doctrina hac confirmata est, quoniam nisi à te fieri non potuerunt. Unde ad hanc moralem certitudinem non est necessarium ut motiva omnia simul sumpta concurrant, sed duo, aut etiam fortassis unum ex præcipuis, miracula scilicet, ad hoc videtur sufficere.

Vnum inter-
dum ad hoc
motorum
sufficit.

VII.
Obiic. falsa
miracula
permissis
Dei, qua
homines à
veris non
possunt dis-
cernere.

Obiicies primò illud Christi, Matth. 24. v. 4. Surgent Pseudo-christi & Pseudo-prophetae, & dabunt signa magna & prodigia, &c. Apollolus etiam 2. ad Thessalonicenses c. 2. v. 9. de Anti-Christo loquens: Cuius, inquit, adventus est secundum operationem satanae in omni virtute, & signis, & prodigiis mendacibus; cæcos namque, ut aiunt Patres, mutos, claudos curabit, imò & mortuos suscitabit. Potest ergo Deus permittere ut quis per miracula decipiatur.

VII.
Aliud est
quid quis
falsis, aliud
quod veris
miraculis
discipiantur.

Respondetur primò, disparem longè hic esse rationem; in hoc enim casu fictis non veris miraculis fallerentur, ad quæ Deus peculiari modo non concurrat; ad vera autem miracula cum speciale & extraordinarium concursum applicet, multo difficilius est ut Deus his quàm illis homines decipi permittat. Secundò dico, posse eos, qui Anti-Christi & aliorum prodigia intuentur, dignoscere ea non vera sed falsa esse, & ope demonum facta, tum quia à Christo hac de re sunt præmoniti, tum quia Elias & Henoch multo plura & maiora signa edent, sicut Moyses plura fecit quam Magi Aegyptiorum, unde iudicare potius deberent, fidem quàm Elias & Henoch prædicant, esse veram, quam illam Anti-Christi & aliorum. Deinde ex variis circumstantiis internoscere quis potest, verane an falsa sint miracula, ut ex fine, si nimirum non ad pravum aliquid fiant, sed ad bonum & honestum: item ex circumstantiâ personæ, si scilicet honestæ & integræ vitæ sit, non prava ac dissolutæ, quas circumstantias declaravi Disp. præcedente, sine. Tandem cognosci hoc potest ex duratione vel sanitatis restitutæ, vel morbi. Sic S. Lucas ut tanto certius constaret de miraculo, quo S. Petrus hominem ab utero claudum curavit, ait Act. 4. v. 22. eum, quando sanus factus est, annorum fuisse amplius quadraginta: demon quippe brevem vel morbum, vel sanitatem facile dissimulat, non diuturnam.

Variis modis
dignosci pos-
sunt fissa
miracula
à veris.

Vera mira-
cula ex fine,
ex numero,
ex personâ,
ex duratio-
ne sciuntur.

VIII.
Mysteriorum
difficultas
minui, imò
superari po-
test per mo-
tiva.

Obiicies secundò: Mytheria varia, ut Trinitatis, Incarnationis, &c. difficillima capti sunt, & supra naturam, nulla ergo motiva efficere possunt, ut sint evidenter credibilia. Respondetur negando consequentiam; quamvis enim, ut Disp. præcedente, sect. 1. n. 5. dixi, ex Mytheriis alia aliis sint altiora ac creditu difficiliora, penetratis tamen paulatim motivis, hæc eorum difficultas emollitur, ac tandem, ubi de positivis motivis, eorumque præstantiâ plenè constat, penitus tollitur, & haud difficulter captivatur intellectus in obsequium Fidei: qua de re plura dicta sunt Disp. præcedente, sect. 2. num. 1. & 2.

SECTIO TERTIA.

Quid divinitus fieri possit circa connexionem motorum cum re cui attestari videntur.

TERTIA Conclusio: His tamen non obstantibus, mihi probabilius videtur, inter motiva & rei veritatem non intercedere connexionem Metaphysicam, sed de potentiâ absolutâ posse iis subesse falsum, seclusâ lege & ordinatione, quam in præsentii rerum statu habet Deus, statuendo scilicet ut hæc motiva de facto non nisi ad testandum verum ponantur: ita auctores Sect. I. num. 4. citati.

I.
Motiva non
conne-
ctuntur
Meta-
physicè cum
rei verita-
te.

Probatur Conclusio primò: Ex nullo siquidem capite ostendi potest hæc tam stricta connectio; quid enim vetat verum miraculum fieri in confirmationem rei falsæ. Dices, quia verum miraculum, ut Sect. præcedente, num. 7. dixi, fieri nequit sine peculiari & extraordinario concursu Dei, si ergo Deus aliquod huiusmodi miraculum patraret; falsum suâ auctoritate confirmaret, & mentiretur. Nego tamen consequentiam; quantumvis enim id sine peculiari Dei concursu fieri non possit, nihilominus non inde sequitur Deum suâ auctoritate confirmare & testari falsum, potest namque ob fines sibi notos virtutem alicui conferre patrandi miracula, quæ si ipse abutatur, & ad falsum testandum applicet, non Deo, qui ad bonos fines hanc eam potestatem concessit, sed ejus pervorsitate est tribuendum. Sicut de facto Deus Sacerdotibus dat facultatem supernaturalem consecrandi, integrum iis permittendo, ut vel bene vel malè illâ utantur, quando autem ex iis quispiam hac potestate malè utitur, sacrilegè scilicet, vel ad malum finem, ut ad veneficia, aut aliud huiusmodi consecrando, Deus auxilio supernaturali ad consecrationem illam concurrat, malus tamen hujus facultatis usus in hominis illius malitiam, non in Deum est refundendus. Et idem est si homo quispiam gratiâ sanitatis sibi concessâ abuteretur, & ad rei alicujus falsæ testificationem se morbum aliquem curare affirmaret.

II.
Ratio cur
inter veri-
tatem rei
& motiva
non sit Me-
taphysicæ
connectio.

Deus pa-
trando hu-
jusmodi mi-
raculum
non testatur
falsum.

Malus usus
potestatis
consecrandi
in sacerdotis
non tribuitur
Deo.

Probatur secundò: unde enim constat evidenter miraculum aliquod esse verum, seu ejusmodi ut à demone fieri nequeat; sicut enim circa finem mundi ab Antichristo & aliis miracula plurima fient, adeo in speciem probabilia, ut ab hominibus per sensus aut discursum discerni nequeant, ita unde scimus evidenter miracula, quæ modò patrantur, non esse huiusmodi, ergo respectu nostri non habent metaphysicam connexionem cum mysterio cui attestantur, nec nobis evidenter probant illud esse verum. Tandem, qui constare cuiquam potest tale vel tale miraculum, à Deo factum esse ad Fidei confirmationem, cum ob longè alios fines id Deus prestare possit. Nullo ergo modo ex miraculo alicujus patratione scire per discursum naturalem evidenter possumus mysterium, cujus confirmationi deservit, esse verum. Et idem est de aliis motivis.

III.
Qua ratio-
ne constat
evidenter
miraculum
aliquod esse
verum.

Deus ob va-
rios fines po-
test patrare
miraculum.

Probatur Conclusio tertio: Actus Fidei, ut ex communi Theologorum consensu constat, & postea ostenditur, est essentialiter obscurus, ex hac autem sententiâ apertè sequitur eum esse clarum & evidentem; si enim connectio inter motiva

IV.
Sequitur enim
contra com-
munè Theo-
logorum sen-
tentiam, Fi-
dem non esse
obscuram.

motiva

SECTIO QUARTA.

Argumenta contententia motiva credibilitatis esse metaphysicè connexa cum veritate rerum.

motiva & veritatem mysterii credendi sit Metaphysica, ita ut propositio ejus per hæc motiva cadere in objectum falsum non possit, ergo quisquis ex his motivis inductus assensum mysterio alicui præbet, necessariò præbet, nec, ut velit, ei dissentire potest, & novit evidenter rem per ea propositam esse veram, sicque libertas & meritum Fidei tollitur: quemadmodum enim qui modos admittunt, posito modo sciunt evidenter existere rem, cujus est modus, ita positus motivis sciet quis evidenter rem, ad cujus confirmationem ponuntur, esse veram, si inter hanc & motiva infallibilis seu metaphysica intercedat connexio.

Res hæc declaratur exemplo philosophico.

V. Media quæsumvis extrinseca rem cui deferunt, reddere possunt evidentem.

Dices: Connexio hæc solum est ab extrinseco, media autem extrinseca nequunt rem, ad quam probandam assumuntur, reddere evidentem. Sed contra: quantumvis enim connexio inter motiva & mysterium cui attestantur, sit extrinseca, si tamen sit omnino necessaria & infallibilis, ita ut nec divinitus poni possint motiva, quin res illa, ad quam standam ponuntur, sit vera, evidenter convincitur intellectus circa propositionis inde deductæ veritatem, sicque nullâ in actu Fidei reperitur obscuritas, contra illud Apostoli ad Hebræos II. vers. I. Argumentum non apparentium, nempe per actum Fidei; conclusio siquidem ex duabus præmissis evidentibus habita, est necessariò evidens, ut per se constat, & postea latius ostendetur.

VI. Si hæc sententia suis auctoribus sit tantum probabilis, nihil facit pro certitudine Fidei.

Dices secundò, hanc sententiam, motiva scilicet credibilitatis esse metaphysicè cum veritate mysterii connexa, à suis auctoribus non ut certam & evidentem teneri, sed solum ut probabilem, unde non sequitur conclusionem inde deductam esse ipsis evidentem, cum nec præmissas teneant ut evidentes. Sed contra: jam enim frustrantur sine, quem præcipue ex hac suâ sententiâ intendebant, nempe ut ex Metaphysicâ motivorum cum mysteriis connexionem ostenderetur certitudo infallibilis Fidei, si etenim judicent solum esse probabile dari hujusmodi connexionem, ergo ex vi motivorum judicare similiter solum possunt Fidem esse certam certitudine morali; sicque per hanc sententiam non magis est consultum certitudini Fidei, quam per contrariam; & utriusque sententiæ auctoribus æquo incumbit ostendere, quomodo ex motivis seu mediis absolutè fallibilibus assurgere possit intellectus ad assensum Fidei omnino certissimum.

Certitudini infallibilitatis non magis hæc sententia consultum, quam contraria.

VII. Multa difficiliora permittere potest Deus, quam sit deceptio in Fide.

Probatur Conclusio quartò; passim namque fatentur Theologi, Deum ob summam dignitatem & à rebus creatis independentiam multa per potentiam absolutam, & difficiliora posse permittere, quam sit deceptio proveniens ex motivis Fidei: permittere siquidem absolutè potest, ut mundus resque humanæ sine ullâ providentiâ procedant; creare etiam potest homines in purâ naturâ, omnique auxilio gratiæ destitutos, quod si contingeret, peccarent tandem omnes, & turmatim ad infernum ruerent, ut tomo præcedente, in materiâ de gratia est ostensum. Sed his de rebus latius dicitur Sectione sequente.

Objicitur primò: Certum omnino est, & evidens metaphysicè, miracula aliqua vera, seu quæ nullis naturæ viribus, sed solâ Dei virtute fieri possunt, in Ecclesiâ patrari, qualia sunt rei longo post tempore contingenter eventuræ prædictio, revelatio secreti cordis, mortuorum suscitatio, cæcis, mutis, surdis, claudis sanitatis restitutio, & id genus alia: constat insuper hæc in confirmationem Fidei nostræ fieri, cum qui ea faciunt, id testentur, dicantque se in talis vel talis rei attestacionem hunc claudum curare, mortuum resuscitare, &c. ut de Sancto Petro Act. 4. refertur, & sæpius in Ecclesiâ contigisse est manifestum. Hæc objectio soluta est Sect. præcedente, numero secundo & tertio.

I. Ex veris etiam miraculis constat evidenter nequis veritas rerum quibus attestantur.

Objicitur secundò: Nequit Deus aliquid non verum permittere tot signis & motivis probari, ita nimirum ut homines etiam prudentes illud credere teneantur, sic namque testaretur falsum. Ad hoc etiam responsum est Sect. præcedente, num. 2. ubi ostendi Deum hoc faciendo nullâ ratione falso attestari.

II. Non repugnat Deum rem falsam permittere signis variis & motivis probari.

Urgebis: Si vir quispiam magnæ auctoritatis sciat aliquid falsum suo nomine dici, & taceat, nullumque indicium id à se non affirmari ostendat, consentire videtur, & rem illam suâ auctoritate confirmare: idem ergo est de Deo, præsertim si tot signis ad rei illius attestacionem factis, nulla in contrarium appareat ratio dubitandi. Confirmatur, qui enim rei hoc modo propositæ fidem non adhibet, facit injuriam Deo; nullam autem ei faceret injuriam, si motiva, per quæ mysterium illud credendum proponitur non sint omnino certò & infallibiliter cum illo connexa; posset enim illis non obstantibus dubitare utrum res illa ita se habeat necne prout suadent motiva.

III. Dicit, qui non significat se hoc non dicere videtur facti id à se dici.

Quoad primum dico, quantumvis sciat quis aliquid falsum suo nomine dici, & non refragetur, si tamen habeat justam causam non reclamandi, falsum illud dictum ipsi non imputari, nec cenferi eum rem illam tacitè approbare, & suâ auctoritate confirmare; tunc namque solummodo, ut tomo præcedente, Disp. 86. s. 5. ostendi, actio alicui imputatur, quando is nullum habet jus illam permittendi. Idem ergo in præsentia dici debet de Deo. Neque hinc vilesceret ejus auctoritas, sicut nec vilescit sanctitas ejus aut bonitas ex eo quòd peccata permittat, etiamsi positivè ad ea concurrat, quia nimirum justam causam habet id præstandi. Si quis verò aut hic de Dei sanctitate, aut illic de auctoritate minus dignè sentiat, injustè hoc facit, nec propterea vel hæc vel illa à quoquam jure cenferi potest vilior.

IV. Quando actio aliqua mala, aut falsitas alicui imputatur.

Nullò modo hinc vilescet Dei auctoritas.

Ad confirmationem respondetur: Etiamsi objectum re ipsa non ita se habeat ut suadent motiva, cum tamen tantâ probabilitate moralis quæ evidentiâ proponatur tanquam à Deo dictum, ut nullus prudens id in dubium vocare queat, injuriam Deo faceret quisquis de eo ambigeret; quamvis

V. Cur qui in hoc casu non crederet, faceret injuriam Deo.